

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88

overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Remco Reurink
telefoon 038 499 89 88
R.Reurink@overijssel.nl
Zaaknummer 5154883

Woonzorg Nederland
de heer R. Butter
Postbus 339
1180 AH AMSTELVEEN

Datum	Kenmerk	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
05 04 2019	2019/0046643	1 van 17	4	14 november 2018	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer Butter,

U heeft, namens Woonzorg Nederland, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 14 november 2018² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag betreft het verduurzamen van het appartementencomplex 'De Bloemendal' aan Het Laar in Deventer. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing⁴ van verbodsbepalingen voor een soort van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op het verduurzamen van het appartementencomplex 'De Bloemendal' in Deventer.

U krijgt geen ontheffing van het verbod om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁶. Door het nemen van voldoende maatregelen wordt voorkomen dat de gewone dwergvleermuis opzettelijk wordt verstoord.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van de ontheffing:

- De figuur op bladzijde 5 uit het rapport 'Nader onderzoek flora en fauna De Bloemendal te Deventer' van 6 november 2018;
- De kaart uit de aanvullende gegevens van 15 februari 2019 aangaande de locaties van de tijdelijke kraamkasten.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid van de Wnb.

² EDO-kenmerk 2018/0511216.

³ EDO-kenmerk 2019/0055021.

⁴ Op basis van 3.8, eerste lid van de Wnb.

⁵ Art. 3.5, vierde lid van de Wnb.

⁶ Art. 3.5, tweede lid van de Wnb.

Deze ontheffing is geldig vanaf de eerste dag na het verzenden van onze beslissing tot en met 31 maart 2024.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 1.757,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Remco Reurink, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 89 88. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2018-004418 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2
Bijlage 3
Bijlage 4

Voorschriften

Overwegingen bij het besluit

Plangebied en verspreidingsgegevens vleermuizen

Locaties tijdelijke kraamkasten

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Deventer;
- De heer Van der Burgt, Ecoquickscan. 't Grieht 10, Loo

⁷ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 - 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het meldpunt is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 425 24 23 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Als u het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan moet u dit ter goedkeuring voorleggen aan de provincie. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met ons meldpunt.
2. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
3. Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden dient u de datum van de start te melden bij het meldpunt. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief een telefoonnummer;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige, inclusief een telefoonnummer;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2019/0046643).

Soortspecifiek

4. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. De voortplantingsperiode loopt globaal van half mei tot en met augustus. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige⁸ op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
5. U dient ervoor te zorgen dat de vervangende permanente kraamverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuizen in de noordelijke en zuidelijke trappenhuizen van de hoogbouw behouden blijven. Dit heeft u gedaan door in de zuidelijke muur van het zuidelijke trappenhuis ter hoogte van de tweede en de vierde verdieping open stootvoegen van 2 cm breed te creëren (4 per verdieping). In het noordelijke trappenhuis zijn in de oostelijke gevel 4 open stootvoegen van circa 2 cm breed gemaakt, twee op circa 3 meter en twee op circa 6 meter boven het aangrenzende platte dak.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanden waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

6. Conform bijlage 4 van dit besluit heeft u al 8 tijdelijke vleermuiskraamkasten geplaatst van het type VK SK 01 (VivaraPro). Deze vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd worden indien:
 - De noordelijke en/of zuidelijke gevel van de trappenhuisen een functie heeft als kraamverblijfplaats. Of deze gevels een functie voor een kraamkolonie hebben, moet bepaald worden door controles volgens het huidige vleermuisprotocol en door een ecologisch deskundige. En indien;
 - De kasten niet in gebruik zijn door vleermuizen. Voorafgaand aan het verwijderen wordt eerst een inspectie uitgevoerd door een ecologisch deskundige of de kasten in gebruik zijn. Indien de kasten niet in gebruik zijn door vleermuizen, kunnen de kasten worden verwijderd.
7. Bij vier woningen van de laagbouw heeft u al 4 tijdelijke vleermuiskasten (ANS-1 Bat Box) geplaatst. Deze vleermuiskasten mogen na uitvoering van de werkzaamheden verwijderd worden buiten de kwetsbare perioden. Voorafgaand aan het verwijderen wordt eerst een inspectie uitgevoerd door een ecologisch deskundige of de kasten in gebruik zijn. Indien de kasten niet in gebruik zijn door vleermuizen, kunnen de kasten worden verwijderd.
8. In enkele kopgevels van de laagbouw zijn 8 permanente Schwegler 3FE kasten ingemetseld.
9. Minimaal 3 tot 5 dagen voor de werkzaamheden dienen de (potentiele) verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt te worden, met uitzondering van de aangeboden verblijfplaatsen volgens de voorschriften 5 en 8. Wanneer aan- of afwezigheid van vleermuizen niet bepaald of uitgesloten kan worden op basis van een controle middels een endoscoop, dienen exclusion flaps geplaatst te worden bij in- en uitvliegopeningen. Na het ongeschikt maken moet een controle worden uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze controle moet 3 tot 5 dagen na het ongeschikt maken worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige. Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan moeten extra maatregelen getroffen worden om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. De ecologisch deskundige bepaalt dat. Deze procedure dient herhaald te worden totdat geen exemplaren meer waargenomen worden. De werkzaamheden, zoals het na-isoleren van spouwmuren, mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.

Overige zaken

10. De adviserend ecooloog moet een ecologisch logboek bijhouden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Uit het logboek moet blijken waar de 4 tijdelijke vleermuiskasten (ANS-1 Bat Box) en waar de 8 permanente vleermuiskasten (Schwegler 3FE) aanwezig zijn. Ook gaat het om het bijhouden van de data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle met batdetector en oplossingen bij onverwachte soorten of situatie. Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	8
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	8
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	8
A1.2	Doelstelling van het project	8
A1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	8
A1.4	Periode	8
A1.5	Onderliggende documenten	8
A1.6	Aanvullende gegevens	8
A2	Bevoegdheid	9
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
A3	Procedure	9
A3.1	Overeenstemming andere provincie	9
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
A3.3	Relevante overige besluiten	9
A4	Toetsingskader soorten	9
A4.1	Wettelijke regels	9
A4.2	Provinciaal beleid	9
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	9
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	10
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	10
B1	Inhoudelijke beoordeling	10
B1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	10
B1.1.1	Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	10
B1.1.2	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	11
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	11
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	11
B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	12
B1.3	Alternatieven voor realisatie van het project	13
B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag	13
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	13
B1.4	Wettelijk belang van het project	14
B1.4.1	Motivatatie wettelijk belang in de aanvraag	14
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	15
B1.5	Beoordeling staat van instandhouding	15
B1.6	Toetsing aan overige vereisten	15
B1.7	Eindconclusie toetsing	15

B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
C	Slotconclusie	15

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied betreft het appartementencomplex 'De Bloemendal' in Deventer. Het complex bestaat uit meerdere onderdelen met twee tot negen woonlagen aan de straat Het Laar, gelegen tussen Het Laar, Dreef, en Overstichtlaan. Het complex kenmerkt zich door platte daken en balkons. De gebouwen zijn opgetrokken uit bakstenen, voorzien van een spouw met vele open stootvoegen op verschillende delen en kunststof beplatingen op andere plekken. Het complex bestaat uit een hoogbouwgedeelte en een laagbouwgedeelte. In bijlage 3 van dit besluit is het plangebied weergegeven.

Het project betreft, niet uitputtend, de volgende werkzaamheden:

- Het isoleren van de spouw;
- Het vervangen van alle daken met extra isolatie;
- Bestaande voegwerk, deel van het metselwerk en gevelbeplatingen vervangen;
- Kozijnen en beglazing renoveren of vervangen;
- Houten bouwdelen schilderen;
- Delen van het betonwerk herstellen en herschilderen;
- Overige renovatiewerkzaamheden.

Binnen het project worden woningen verduurzaamd (energiezuiniger gemaakt) tot minimaal energielabel B. De te treffen maatregelen hebben alleen betrekking op de gebouwen; de groene omgeving blijft ongewijzigd. Uitvoering is vanaf half maart 2019, waarbij werkzaamheden aan de laagbouw uitgevoerd worden. De werkzaamheden aan de hoogbouw worden vanaf het 3^e kwartaal van 2019 uitgevoerd.

A1.2 Doelstelling van het project

Het doel van het project is het verduurzamen en onderhouden van de appartementen aan Het Laar 1 tot en met 169.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van het verbod om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁹ en om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soort te beschadigen of te vernielen¹⁰.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 maart 2019 tot en met 31 maart 2024.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Rapport: 'Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming De Bloemendal te Deventer', van 9 november 2018 (bevat quickscan, nader onderzoek en activiteitenplan);
- Rapport: 'Ecologische Werkprotocol Renovatie, verduurzaming en planmatig onderhoud Woonzorg Nederland', van 18 december 2017.

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 14 november 2018 ontvangen. Op 15 februari 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 15 februari 2019¹¹ ontvangen.

⁹ Art. 3.5, tweede lid van de Wnb.

¹⁰ Art. 3.5, vierde lid van de Wnb.

¹¹ Ons kenmerk 2019/0055021.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹². In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover wij weten gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Deventer

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹³ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁴ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd

¹² Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

¹³ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁴ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹⁵ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁶ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁷ (voorheen de soortenstandaard) van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

Voor renovatie, verduurzaming en groot onderhoud van bezit van Woonzorg Nederland is een ecologisch werkprotocol opgesteld. Op basis van deze standaard werkmethode is een omgevingscheck opgesteld en is een nader onderzoek uitgevoerd. De omgevingscheck bestaat uit een gebiedsanalyse, het raadplegen van beschikbare actuele soortgegevens en een veldbezoek van 1 maart 2018. Hieruit bleek dat de aanwezigheid van vleermuizen niet uitgesloten kon worden. Daarom is nader vleermuizenonderzoek gedaan conform het vleermuisprotocol.

Met meerdere personen is op 24 augustus, 5 en 13 september 2017 en 6 en 7 juni en 6 juli 2018 onderzoek gedaan naar kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen. Het onderzoek heeft zowel rond zonsopgang als rond zonsondergang plaatsgevonden. Tijdens de avondrondes, met name op 24 augustus en 5 september 2017, is rond middernacht ook gekeken naar zwermgedrag als indicatie voor de aanwezigheid van een (massa)winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. In bijlage 3 van dit besluit zijn de resultaten weergegeven.

Er is een kraamkolonie van de gewone dwergvleermuis aangetoond van tenminste 17 individuen. Deze kraamverblijfplaats bevindt zich aan de voorzijde van de hoogbouw bij een dilatatievoeg tussen twee muurdelen op de tweede verdieping. Aan de oostzijde van de hoogbouw is 1 zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze zomerverblijfplaats bevindt zich bij een dilatatievoeg tussen twee vloerdelen op de vierde verdieping (bij het tweede appartement vanaf het hoogste bouwdeel).

Er zijn tijdens het najaarsonderzoek geen zwermactiviteiten waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen dat grote groepen vleermuizen overwinteren in de gebouwen binnen het plangebied.

¹⁵ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁶ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁷ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

Er zijn vijf locaties aangetroffen waar gewone dwergvleermuizen actief aan het baltsen waren, een teken voor de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. De exacte locaties van de paarverblijven zijn echter niet vastgesteld. Wel zijn bij de laagbouw geschikte open stootvoegen aanwezig. Bij de hoogbouw zijn bij de zuidelijke baltslocatie alleen geschikte dilataties tussen elementen van de galerij aanwezig. Bij de noordelijke baltslocatie zijn dilataties tussen betonelementen en dilataties tussen muurdelen aanwezig. Aangezien vijf paarverblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied is het niet geheel uit te sluiten dat de woningen ook gebruikt worden als winterverblijfplaats. De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen is voor de gewone dwergvleermuis vaak een indicatie dat gebouwen ook geschikt zijn als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterde gewone dwergvleermuizen.

Er is een kraamkolonie van de laatvlieger aangetoond van tenminste 12 en mogelijk 15 individuen. Deze bevindt zich in de spouwmuur van de technische ruimte aan de zuidoostzijde van het plangebied. Deze locatie blijft behouden.

In totaal foerageren in en aansluitend aan het plangebied tussen 20 en 30 exemplaren van de gewone dwergvleermuis en circa 15 laatvliegers. Het groen bij het plangebied is belangrijk voor de aanwezige kolonies. Echter, aan groene delen zullen geen werkzaamheden plaatsvinden die de functionaliteit van het foerageergebied negatief zullen beïnvloeden. Binnen en direct aansluitend aan het plangebied zijn geen vliegroutes waargenomen.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Het gevoerde onderzoek voldoet aan de vereisten van het vleermuisprotocol versie 2017. De aanwezigheid van vleermuizen en verblijfplaatsen is daarmee voldoende in beeld gebracht.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Het kraamverblijf van de laatvlieger bevindt zich in een spouw waar geen werkzaamheden aan zullen plaatsvinden, aangezien het een technische ruimte betreft. Ook zullen geen werkzaamheden worden uitgevoerd aan de locatie van het zomerverblijf en 1 paarverblijf van de gewone dwergvleermuis in de hoogbouw: dit betreffen namelijk dilataties tussen betonelementen van de galerijen. Hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd. Op het kraamverblijf en vier paarverblijven van de gewone dwergvleermuis zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Hiervoor wordt ontheffing aangevraagd.

Tijdelijke en permanente maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

Hoogbouw (uitvoering werkzaamheden 3^e kwartaal 2019):

- Het kraamverblijf bij de hoofdingang van de hoogbouw komt in het zuidelijke trappenhuis van de hoogbouw, hiervoor hangen al 4 tijdelijke kraamkasten (VK SK 01) in verband met de gewenningsperiode;
- Het paarverblijf op de noordelijke kop van de hoogbouw komt direct in het noordelijke trappenhuis: hiervoor zijn geen tijdelijke kasten nodig.

Laagbouw (uitvoering werkzaamheden >maart 2019):

- Aan de oostzijde zit een paarverblijf, deze kan verhuizen naar de spouw van de noordelijke technische ruimte (aan de overzijde van hetzelfde deel van het gazon); deze spouwruijme is al beschikbaar en geschikt voor de gewone dwergvleermuis als paarverblijfplaats. Voor deze verblijfplaats zijn geen tijdelijke kasten nodig;
- De andere 2 paarverblijven in de laagbouw zullen tijdelijk moeten verhuizen naar kasten. Er zijn al 4 kraamkasten 'over' van het kraamverblijf van de laatvlieger. Deze kasten hangen het dichtst bij het linker paarverblijf. Voor het andere paarverblijf zijn de 4 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst.

In het kraamseizoen van 2018 zijn verspreid over het plangebied reeds 8 tijdelijke kraamkasten (VK SK 01) opgehangen (25 juli 2018), in plaats van de benodigde vier. Er zijn namelijk ook vier kraamkasten op voorhand opgehangen, omdat destijds niet zeker was dat de kraamverblijfplaats van de laatvlieger behouden kon blijven. Deze kraamkasten hangen op minimaal 3 meter hoogte op verschillende plekken van de laagbouw. In bijlage 4 van dit besluit zijn de locaties van deze kraamkasten weergegeven. Deze kasten zullen gedurende de werkzaamheden en de noodzakelijke gewenningsperiodes, conform het kennisdocument, blijven hangen. Daarna kunnen deze kasten verwijderd worden, indien deze kasten op dat moment niet in gebruik zijn.

Voor één paarverblijf, welke aan de noordzijde van de laagbouw aanwezig is, zijn 4 tijdelijke vleermuiskasten (ANS-1 Bat Boxen) opgehangen in de periode februari-maart 2019. Kasten zijn zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst, binnen hetzelfde complex. Aangezien het paarverblijf aan de noordkant van de laagbouw ook bij een noordgevel zit, is een deel van de vervangende kasten voor dit verblijf ook aan noordgevels geplaatst.

Als permanente maatregel zijn al 8 Schwegler 3FE kasten ingemetseld voor de paarverblijven in de kopgevels van de laagbouw. Deze kast is geïsoleerd en voorkomt daarmee koudebruggen. De laagbouw heeft diverse geschikte muren om kasten aan te brengen. Aangezien de lange gevels ramen bevatten die de verblijfplaatsen eventueel kunnen verlichten, zijn deze gevels minder geschikt. Kopgevels worden bovendien meestal als minst hinderlijk ondervonden door de bewoners van de appartementen. De kasten zijn ruimtelijk verdeeld worden over het plangebied.

De hoogbouw van De Bloemendal heeft aan twee kopgevels een trappenhuis waarvan de spouw niet wordt geïsoleerd. Deze spouw is niet toegankelijk voor vleermuizen. In de zuidelijke muur van het zuidelijke trappenhuis zijn ter hoogte van de tweede en de vierde verdieping open stootvoegen van 2 cm breed gemaakt (4 per verdieping), als alternatieve locaties voor het kraamverblijf. In het noordelijke trappenhuis zijn in de oostelijke gevel 4 open stootvoegen van circa 2 cm breed gemaakt, twee op circa 3 meter en twee op circa 6 meter boven het aangrenzende platte dak, als alternatief voor het paarverblijf op de hoek van dezelfde kopgevel. De trappenhuisen zijn in februari-half maart 2019 aangepast. Beide trappenhuisen kunnen gebruikt worden als kraamverblijf. Het zuidelijke trappenhuis wordt echter voor deze functie geschikter geacht dan het noordelijke.

De alternatieve verblijfplaatsen in de trappenhuisen en de tijdelijke en permanente vleermuiskasten zijn al aanwezig. Aangezien deze voorzieningen zo dicht mogelijk bij de bestaande verblijven zijn gerealiseerd en deze nabij andere momenteel geschikte locaties komen, wordt een gewenningsperiode van minder dan zes maanden toereikend geacht.

Ongeschikt maken

Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden dienen de gebouwen (alle potentiële verblijfplaatsen) ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen. Een speciaal bedrijf dient de gebouwen ongeschikt te maken door, voor vleermuizen geschikte, ruimtes af te sluiten. Voorafgaand aan het dichtzetten zal gecontroleerd worden of vleermuizen aanwezig zijn door middel van een endoscoop. Indien aanwezigheid van vleermuizen kan worden uitgesloten zullen ruimtes permanent dicht worden gezet. Alleen indien met zekerheid kan worden uitgesloten dat vleermuizen aanwezig zijn, worden de ruimtes direct dichtgezet. Indien met een endoscoop hier niet voldoende inzicht in kan worden verkregen, zal per ruimte tenminste een exclusion flap worden toegepast. Via een exclusion flap kunnen vleermuizen het gebouw/de ruimte wel verlaten, maar niet meer terug keren. Het ongeschikt maken dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden uitgevoerd. Na het ongeschikt maken dient door middel van batdetectoronderzoek een controle uitgevoerd te worden om vast te stellen of het ongeschikt maken effectief is geweest.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door het uitvoeren van de werkzaamheden worden een kraamverblijfplaats en vier paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Al deze verblijfplaatsen kunnen, vanwege de aanwezigheid van een geschikte spouwconstructie, ook gebruikt worden als overwinteringsplaats. Er zijn meer verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig, maar deze worden niet geschaad door uitvoering van het project. Er worden geen foerageergebieden of vliegroutes geschaad.

Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

Voor de kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de hoogbouw is ruim voorafgaand aan de werkzaamheden voorzien in tijdelijke en permanente alternatieven. De 8 tijdelijke kraamkasten hangen op korte afstand van de huidige kraamverblijfplaats, op plekken waar ook foeragerende en baltsende dieren zijn waargenomen. De kasten zijn geschikt als kraamverblijfplaats. Zowel de kraamkasten als de huidige kraamverblijfplaats zijn twee kraamseizoenen tegelijkertijd aanwezig. De kraamgroep heeft op deze wijze voldoende gelegenheid gekregen om bekend te raken met deze kraamkasten. De kraamkasten vormen daarmee een geschikte kraamverblijfplaats. De reeds geschikt gemaakte spouwmuren van de trappenhuisen fungeren ook als kraamverblijfplaats. Op deze wijze voorziet u in voldoende tijdelijke en permanente uitwijkmogelijkheden. Wij hebben daarom voorschrift 5 opgenomen. Het is aannemelijk dat de kraamgroep één van de twee gevels van de trappenhuisen zal gaan gebruiken, maar de tijdelijke kraamkasten kunnen ook in gebruik genomen worden. U stelt voor om deze kraamkasten weg te halen na uitvoering. Wij leggen een extra voorschrift (nummer 6) op die regelt dat de kasten pas verwijderd mogen worden, nadat is vastgesteld dat één van de trappenhuisen een functie heeft als

kraamverblijfplaats. Op deze wijze wordt voorkomen dat onverhoopt een kraamverblijf wordt weggenomen.

Voor het verlies van 4 paarverblijfplaatsen zijn voldoende (20) tijdelijke vleermuiskasten en permanente inbouwkasten geplaatst. Daarnaast zijn bestaande alternatieven aanwezig, en zijn de trappenhuisen geschikt gemaakt. Omdat deze voorzieningen op verschillende locaties binnen het plangebied zijn aangebracht, is het aan te nemen dat tijdens en na uitvoering van de werkzaamheden weer vier paarterritoria aanwezig zijn. Al deze plekken kunnen namelijk als alternatieve paarverblijfplaats fungeren tijdens en na uitvoering van de werkzaamheden. Daarom hebben wij de voorschriften 7 en 8 opgenomen.

Ongeschikt maken

In de periode april-half mei 2019 dient u de laagbouw ongeschikt te maken. In de periode september-oktober 2019 dient u de hoogbouw ongeschikt te maken. Binnen deze perioden dient u 3 tot 5 dagen voor de aanvang van de werkzaamheden alle (potentiele) verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Alle (potentiele) verblijfplaatsen moeten ongeschikt gemaakt op de door u voorgestelde wijze. Wij merken op dat via een endoscoop vrijwel nooit alle aanwezige vleermuizen goed in beeld te zien zijn. Wanneer enige twijfel over aanwezigheid of afwezigheid blijft, dient u exclusion flaps te plaatsen. Na het ongeschikt maken moet een controle worden uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door een ecologisch deskundige. Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan moeten extra maatregelen getroffen worden om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. De ecologisch deskundige bepaalt dat. Deze procedure dient herhaald te worden totdat geen exemplaren meer waargenomen worden. De werkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn. Op deze wijze wordt voorkomen dat eventueel aanwezige vleermuizen worden gedood tijdens de werkzaamheden. Daarom hebben wij bovenstaande handelwijze opgenomen in voorschrift 9.

Conclusie toetsing

Door het na-isoleren van spouwmuren wordt een kraamverblijfplaats en vier paarverblijfplaatsen beschadigd en vernield. Hiervoor is ontheffing nodig.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

Door het nemen van voldoende mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat de gewone dwergvleermuis opzettelijk wordt verstoord. Hiervoor is geen ontheffing nodig.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

Renovatie-, verduurzamings- en planmatig onderhoudsprojecten voorzien in het verduurzamen, energiezuiniger maken en goed onderhouden van de woningen van Woonzorg Nederland. Het project is locatie gebonden. Alternatieven zijn dan ook niet aan de orde.

De woningen zijn in de huidige staat onvoldoende geïsoleerd (vaak energielabel D of E), waardoor er in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woning niet altijd optimaal als gevolg van tocht en/of vocht. Wanneer renovatie (verduurzamen) van de woningen niet wordt uitgevoerd, zullen de woningen op termijn onbewoonbaar worden wat uiteindelijk zal leiden tot sloop van de woningen. Bij sloop zullen de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (en de laatvlieger) definitief verloren gaan. Bij het verduurzamen van de woningen zullen deze vaste rust- en verblijfplaatsen, indien niet buiten kwetsbare periodes kan worden gewerkt, slechts kortstondig niet beschikbaar zijn en behouden blijven of worden gemitigeerd. Een ander voordeel van het behoud van de woningen is dat het, vaak volwassen, groen in tuinen en de wijk behouden blijft en daarmee het leefgebied van de soort niet wordt aangetast.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Het project is locatiespecifiek. Er is geen andere wijze mogelijk om de aanwezige verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te sparen. Door het voorzien in tijdelijke en permanente verblijfplaatsen, in combinatie met het vleermuisvriendelijk werken, wordt afdoende rekening gehouden met deze soort. In deze situatie is de gekozen werkwijze het beste voor de aanwezige gewone dwergvleermuizen.

Omdat de werkzaamheden niet op een andere locatie of andere wijze uitgevoerd kunnen worden is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' en 'ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats'.

De Rijksoverheid stimuleert 1,5% energiebesparing per jaar om de uitstoot van CO₂ terug te brengen. Zo maakt de overheid afspraken met de industrie en sectoren, waaronder de huursector. Met de huursector heeft de Rijksoverheid de afspraken vastgelegd in het Convenant Energiebesparing Huursector d.d. 28 juni 2012. Dit convenant is medeondertekend door Aedes, branchevereniging van woningcorporaties waarbij ook Woonzorg Nederland is aangesloten. Op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in dit Convenant beogen Aedes en Woonbond in 2020 ten minste een gemiddelde Energie-Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) te bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouwgebonden energieverbruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatiegebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie. De renovatie-, verduurzamingsprojecten van Woonzorg Nederland geven invulling aan de doelstelling zoals geformuleerd in het Convenant. Regulier planmatig onderhoud zorgt voor een goede instandhouding van de woningen en daarmee ook van de verblijfplaatsen van de dieren die in de gebouwen verblijven.

Door het renoveren en/of verduurzamen van woningen zullen de woningen beter geïsoleerd zijn en voorzien van betere ventilatie waardoor vocht en tocht in huis beperkt wordt. Tijdens planmatig onderhoud worden oude installaties vervangen door nieuwe, betere en energiezuinigere, installaties. De energielasten worden daarmee verlaagd en het binnenklimaat wordt verbeterd waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de volksgezondheid. Mensen kunnen gezondheidsproblemen krijgen van vocht in de woning. In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Ook kunnen schimmels een rol spelen bij gezondheidsklachten. Schimmels kunnen bij mensen die daarvoor gevoelig zijn, een verergering van luchtwegklachten of allergische reacties, zoals hooikoortsachtige verschijnselen veroorzaken. Echter een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt (nog). Naast gezondheidseffecten van wonen in een vochtig huis, kunnen er ook gezondheidseffecten ontstaan door het wonen in een huis met een lage luchtvochtigheid, vooral contactlensdragers en mensen met allergieën en huidklachten, kunnen last krijgen van bijvoorbeeld droge ogen en een droge huid (www.rivm.nl).

Sociale huisvesting is voor Woonzorg Nederland het hoofddoel van haar organisatie; meer dan 90% van de woningen is een sociale huurwoning. Echter huisvesting gaat niet alleen om het ter beschikking stellen van een betaalbare woning, maar ook een goed onderhouden woning die voldoet aan de eisen van de huidige tijd en dus goed is geïsoleerd en ventileert. Renoveren, verduurzamen en het verrichten van planmatig onderhoud draagt bij aan de sociale doelstelling van een woningbouwvereniging zoals Woonzorg Nederland.

Regulier planmatig onderhoud zorgt voor een goede instandhouding van de gebouwen en daarmee ook van de verblijfplaatsen van de dieren die in de gebouwen verblijven. Het niet uitvoeren van regulier planmatig onderhoud leidt tot verwaarlozing, met verlies van huurders als gevolg daarvan en mogelijk kraak of brandstichting als gevolg van leegstand. Door verwaarlozing zullen de gebouwen uiteindelijk ook ongeschikt zijn voor bewoning door gebouwgebonden beschermde soorten. Regulier planmatig onderhoud wordt dus ook uitgevoerd ter bescherming van flora en fauna.

Klimaatverandering heeft niet alleen mondiale gevolgen, maar ook gevolgen voor de Nederlandse natuur. Eén van de meest duidelijke effecten van klimaatverandering op de natuur in Nederland is de verschuiving van groeiseizoenen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de hogere temperatuur in het voorjaar. Een gevolg hiervan is de kans op mismatches. Zo kan het zijn dat er jonge vogeltjes worden geboren op het moment dat er niet genoeg voedsel aanwezig is. Door temperatuurstijging en verandering in neerslag, zullen waarschijnlijk koude minnende soorten (zoals de heikikker) in Nederland minder vaak voorkomen. Maar de warmte minnende soorten die eerst het klimaat in Nederland te koud vonden, zullen door klimaatverandering hun leefgebied juist kunnen uitbreiden. Het verduurzamen en energiezuiniger maken van de huizen zoals Woonzorg Nederland dat voornemens is draagt bij aan de afspraken die zijn gemaakt om klimaatverandering tegen te gaan en zo onze flora en fauna te beschermen.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang in het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is aangetoond. Door isolatiemaatregelen te treffen worden de woningen voorzien van een energielabel B. Op deze manier draagt het project bij aan een energiebesparing van 33 procent in 2021. Energiebesparing is één van de doelstellingen opgenomen in het Koepelconvenant Energiebesparing 2012 om klimaatverandering tegen te gaan. Daarnaast leidt de renovatie van woningen tot het verbeteren van de wooncomfort.

Het project heeft ten doel om de woningen te verduurzamen naar een energielabel B en om de huurders kwalitatief goede woningen te blijven bieden. Het project wordt niet speciaal uitgevoerd ter bescherming van aanwezige beschermde soorten. Het project wordt niet uitgevoerd in het belang van 'de bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats'.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

Door het verduurzamen van het appartementencomplex worden vijf verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis onbruikbaar. Tijdens de uitvoering van werkzaamheden wordt voldoende rekening gehouden met de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens en direct na de uitvoering van de werkzaamheden zijn voldoende tijdelijke en permanente voorzieningen aanwezig. Het appartementencomplex is na oplevering geschikt als jaarrond verblijfplaats voor minimaal het aantal exemplaren van de gewone dwergvleermuis die in de huidige situatie aanwezig zijn.

Omdat de gewone dwergvleermuis aanwezig blijft in het plangebied en buiten het plangebied ook voorkomt, wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁸ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de gewone dwergvleermuis kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor het verduurzamen van het appartementencomplex 'De Bloemendal' aan Het Laar in Deventer te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

¹⁸ Wnb, artikel 1.10, derde lid.

¹⁹ Art. 1.11, eerste en tweede lid

BIJLAGE 3 – Plangebied en verspreidingsgegevens vleermuizen

Waarneming van vleermuizen binnen en in de directe omgeving van het plangebied (rode lijnen, oranje ster: kraamverblijfplaats laatvlieger, blauwe ster: kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis, blauwe driehoek: zomerverblijf gewone dwergvleermuis, blauwe cirkel: paarverblijf gewone dwergvleermuis).

BIJLAGE 4 – Locaties tijdelijke kraamkasten

